

Halmai Péter
Szent István Tudományos Akadémia székfoglaló
2025. október 6.

LAUDÁCIÓ

Halmai Péter a nemzetközi gazdaságtan, a makroökonómia, az összehasonlító gazdaságtan és az agrárközgazdaságtan területén *nemzetközileg is magasan elismert kutató*. Kiemelkedő tudományos eredményeket ért el, iskolateremtő az *európai integráció közgazdaságtanában*.

Kutatásai jelentős részben az európai integráció *makroökonómiai összefüggéseire* irányulnak. Kiemelkedőek a *potenciális növekedés* irányzatai, az európai növekedési potenciál eróziója, az európai növekedési és felzárkózási modell, az új tagállamok *növekedési modelljének* sajátosságai, a pénzügyi és gazdasági válság növekedési hatásai feltárása terén elért eredményei. Az elsők között jelezte a potenciális növekedés csökkenő irányzatát Európában, az eddigi európai növekedési modell kifulladását, a növekedéstámogató strukturális reformok szükségességét. Az európai *konvergencia folyamatok* vizsgálatában elsőként alkalmazta a potenciális növekedés megközelítését, kidolgozta a konvergencia-krízis hipotézisét. Úttörő jelentőségű kutatásokat folytatott a gazdasági reziliencia témakörében. Kiemelkedő eredménye – az integrációelméletet ismét a főáramú közgazdaságtan keretei közé illesztve – a *mélyintegráció* átfogó elmélete, annak keretében a *mélyintegráció paradigma* kidolgozása. Az elsők között kezdte meg a COVID-19 krízis gazdasági mechanizmusainak és következményeinek feltárását. Lényeges eredményeket ért el a makrogazdasági fenntarthatóság, mindenekelőtt a fenntartható növekedés témakörében. E kutatásait a legutóbbi időszakban az idősödés dimenzióira kiterjesztve folytatja.

Nemzetközi gazdaságtani kutatásaiban az európai integráción túl kiemelt figyelmet fordított a nemzetközi kereskedelempolitika és a globalizáció, illetve a legutóbbi években a deglobalizáció témaköreire. Úttörő jelentőségűek a kereskedelmi és a geopolitikai fragmentáció területén folytatott kutatásai.

Munkássága során mindenkor kivételes figyelmet fordított a makroökonómiai összefüggések gazdaságpolitikai vetületeire, a szükséges és lehetséges reformok meghatározására. Az európai reformfolyamatok tanulmányozásán túl kiemelt figyelemmel vizsgálja a hazai makrogazdasági viszonyokat is. Szektorális kutatásai közül elsősorban agrárközgazdaságtani munkássága igényel kiemélést. Az elsők között hívta fel figyelmet a korábbi hazai agrármodell torzulásaira, kontraproduktív jellemzőire. Éppen így úttörő jelentőségűek voltak az európai Közös Agrárpolitika rendszerét és reformfolyamatait feltáró kutatásai.

Fenti témakörökben az alapkutatásokon túl széles körű alkalmazott kutatásokat is folytat. Kutatásai módszertani megalapozásában a legkorszerűbb módszereket (jóléti elemzés, ökonometriai modellek, komparatív analízis, növekedési számvitel stb.) alkalmazza.

Az elmúlt több mint négy évtizedben közel 500, jelentős részben idegen nyelvű publikációt tett közzé. Ezek között számos hazai és nemzetközi folyóiratcikke, tizennégy önálló

tudományos kötete jelent meg. 25 idegen nyelven megjelent könyvben írt önálló fejezetet. Hivatkozásainak száma több mint 3000, amelynek jelentős része idegen nyelvű.

Oktatási tevékenysége során jelentős mértékben hozzájárult a hazai közgazdaságtudományi képzés korszerűsítéséhez. Több éven keresztül az európai élvonalba tartozó egyetemeken kutatott és oktatott. 1992-ben egyetemi tanári kinevezést kapott. Közel három évtizeden át tanszékvezetőként, majd intézeti igazgatóként kiterjedt hazai és nemzetközi kutatási és oktatásfejlesztési programokat irányított. Kezdeményező szerepet töltött be az *Európa-tanulmányok* művelésében, valamint a legkorszerűbb nemzetközi gazdaságtani és gazdaságpolitikai megközelítések alkalmazásában. Kiemelést igényel szerepe az EU rendszerében jól eligazodó és a magyar érdekeket képviselni képes integrációs szakemberek képzésében. Széles körű tevékenységet fejt ki a *doktori képzésben*. Az általa irányított hallgatók közül eddig tizenkét fő szerezte meg a PhD címet, hárman habilitáltak.

Aktív szerepet játszik *a hazai és a nemzetközi tudományos közéletben* is. Szerteágazó tudományszervező és irányító munkát végez. A kandidátusi, majd MTA doktori cím megszerzése után a Magyar Tudományos Akadémia 2016-ban levelező, majd 2022-ben rendes taggá választotta. Fontos tisztségeket töltött és tölt be a Magyar Tudományos Akadémián: jelenleg az MTA IX. (Gazdaság- és Jogtudományok) Osztályának elnöke, s az MTA Elnökségének tagja. Tagja a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsnak, tagja és társelnöke a Fenntartható Fejlődés Nemzeti Tanácsának. Az Országos Doktori Tanács Felügyelő bizottságának is tagja. A Magyar Közgazdasági Társaság Gazdaságpolitikai és Gazdaságelméleti Szakosztályának az elnöke. Az Európai Tanulmányok Magyarországi Társaságának (HECSA) elnökeként pedig nemzetközi fórumokon is képviseli az EU integrációs tanulmányokkal kapcsolatosan a magyar tudományosságot.

Nemzetközi szinten is kiemelkedő tudományos eredményeiért több elismerésben részesült. Széchenyi Díjat, Akadémiai Díjat és Príma Díjat kapott. Az Európai Bizottság Jean Monnet Professzor címmel tüntette ki. 2024-ben a győri Széchenyi Egyetem díszdoktorává avatta.

Stratégiai jelentőségű témakörök kutatója. Hatékonyan kombinálja az elmélyült elméleti és empirikus elemzést, a közgazdaságtani és az intézményi megközelítést. Kivételes munkásságában a makrogazdasági elmélet és a gazdaságpolitika, a lehetséges reformok változatainak és hatékonyságának együttes, innovatív elemzése lényeges hozzáadott értéket eredményez.

Halmi Péter katolikus családban született és él. Tudományos munkásságában mindig kiemelte figyelmet fordított a keresztény értékek következetes képviselésére.

Szabó István
rendes tag